

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—,
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravlništvo
Celje

Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. štev. 65.

Kovi izgledi za sporazum v Jugoslaviji.

Pred dobrim tednom smo ponatili iz praških »Nar. l.« članek dr. Karla Kramáře, v katerem se naglašja potreba sporazuma med sprtimi brati. Še bolj pride ta misel do izraza v gori citiranem članku Fr. Hlavačka v istem velikem praškem listu:

»Znaki, ki so opravičevali nado, da se bode izravnila notranja jugoslovanska kriza, in ki so se javljali takoj po Radičevem pogrebu, so se umaknili ponovnemu zaostrovanju odnosov med Beogradom in Zagrebom, ko so bila sporna vprašanja od ene strani, od HSS, predložena mednarodnemu forumu na zasedanju interparlamentarne Unije v Berlinu. Upanje, da bodo iz Beograda napravljeni iniciativni koraki, ki bi bili zmožni povzročiti polvoljen preobrat v situaciji, je izginilo; narobe, iz Beograda so se pod prvim utisom predložitve notranjepolitičnih vprašanj inozemstvu, začele oglašati grožnje kazenskega preganjanja nekaterih poslancev HSS, in eventualno še z nadaljnjimi izjemnimi koraki. To nesrečno taktiko, katero je predlagal ministrski predsednik dr. Korošec, so opustili, očitno pod vplivom ministra za zunanje zadeve dr. Marinkovića, ko se je vrnil v Beograd. Do naznanjenih progovov ni prišlo, te dni je celo nek član vlade izjavil, da to vprašanje nikakor ni aktualno. S tem je bila odstranjena nevarnost, da se razmerje med Zagrebom in Beogradom tako zaostri, da bi ne bilo za dolgo časa sploh nobenega upanja na mirno rešitev sporov, katerega ne žele samo vsi pravi prijatelji Slovanstva in slovanski prijatelji Jugoslavije, temveč sigurno tudi glavni predstavniki sprtih strank, navzlic temu, da prihajajo vedno in vedno z novimi ostrimi izjavami.

Med temi izjavami je najnovejša ona, ki jo je poslalo vodstvo (?) Kmetko-demokratske koalicije Društvu narodov. Koalicija je tokrat poslala samo pismen protest proti delegaciji Jugoslavije v Društvu narodov in ni sprejela predloga, da odpošlje v Ženevo svoje delegate, ki bi se ustmeno predložili notranja vprašanja države SHS preje omenjenemu forumu. To je ublaževanje taktike Zagreba, kateremu odgovarja povoljen odjek iz Beograda (?). Vsaj po glasovih vodilnih beograjskih listov bi se dalo soditi, da ni treba jemati ženevske izjave tako tragično, da ona zdavnaj ni tako ostra, kakor so druge izjave in da je ona samo ponavljanje tega, kar je že bilo nekoč povedano. Ne po-

javlja se tedaj več ogorčenje radi nekeke »veleizdaje«.

Narobe, v beograjskih listih je veliko vesti in člankov o potrebi sporazuma z Zagrebom. Vprašuje se tudi, odkod bi naj došla iniciativa, ali iz Beograda ali iz Zagreba. Pa dasiravno se neprestano ponavlja, da bi morala KDK objaviti svoj autonomistični program, ki bi imel biti podlaga za pogajanja — očita se celo koaliciji, da tega noče storiti, češ da ne želi pokazati svojih kart poprej, dokler ne pride nova vlada in se ne razpusti Narodna skupščina — in kljub temu, da se neprestano ponavljajo nove ostre izjave in polemike, jasno pa je vseeno, da se v Beogradu iščejo mostovi do Zagreba, po katerih bi se zaenkrat došlo vsaj do neoficijelnih razgovorov.

Niti javna odkritja načrta »amputacije« Hrvatske, kateri se je pojavil v burnih dnevih po streljih v Narodni skupščini, ki je pa bil očitno preje nerodna grožnja kakor kakšen pravi načrt — sigurno ne bodo razrušila gradnjo teh mostov. Gre sedaj za to, kdo bode te mostove gradil. Preje se je pričakovalo, da bode to storil šef demokratske stranke Davidović, ki je hotel izvesti veliko izmirjevalno politično akcijo. Hotel je to bojda že pred 14 dnevi, a je to opustil vsled berlinskega incidenta. Najavljalo se je celo sklicanje velikega shoda (demokratske stranke v Beogradu) v svrhu takega akta, ali mnogi se boje, da bi se Davidovičeve izjave ne sprejele zelo ugodno, ker se trdi, da je tudi on bil blizu »amputaške« akcije. Bila bi velika škoda za nadaljno napredovanje izmirjevanja, ako bi se Davidovičeva misel ponesrečila (na nezaupanju v Zagrebu), dočim bi za demokratsko stranko to na drugi strani pomenilo, da si je dala vzeti prvenstvo in zaslug za tako veliko delo od radikalne stranke, v kateri se trudi sedaj njen podpredsednik Aca Stanojević (mesto predsednika se po Pašičevi smrti še ni izpolnilo) odstraniti Vukičevića kot pravega krivca današnje situacije in doseči sporazum s Kmetko-demokratsko koalicijo.

Beograjsko časopisje priobčuje dnevno celo vrsto poročil o trdnem sklepu Stanojevičevem, da ta sporazum doseže. Ta poročila so očitno naslovljena na Zagreb, govoreč jasno, da je naravni pogoj sporazuma zadoščenje Zagrebu radi žalostnih dogodkov v Narodni skupščini in še pozneje.

Uvidevanje te potrebe na strani Beograda je temelj vseh mogočnosti za pomirjenje, ki postaja tem verjetnejše, čim se ta uvidevnost tem bolj razširi. V tem smislu je vsega upošteva-

nja vredna izjava bivšega ministra Simonovića, ki jo je podal na javnem sestanku in ki pravi, da je današnja situacija največ zakrivil Vukičevićev režim in da bi moral Beograd odstraniti posledice tega režima. On je rekel: »Po streljih v Beogradu je KDK odšla. Mi bi napravili še nekaj hujšega, ako bi se nam kaj takega pripetilo. Mi moramo najti način, kako bi se čim prej pomirili z brati Hrvati.« Podobno je govoril tudi bivši minister dr. Kojić in nekateri drugi prvaki radikalne stranke, od katerih se celo nekateri odpravljajo v Zagreb (?), da začno neoficijelne razgovore z nekaterimi predstavniki KDK. (V pojasnilo našim bralcem: Simonović, dr. Kojić in gotovo tudi omenjeni »drugi prvaki« radikalne stranke so pristali glavnega odbora radikalne stranke in ne Vukičevići. Op. ur.)

V Jugoslaviji pa nastaja pri takih akcijah jedna poteškoča: strankarske odločitve se ne vrše samo v pravcu gotovih načel in državnih potreb, temveč tudi v tem, kako bodo vplivale na razmere v poedinih političnih strankah. In tu je treba posebej upoštevati težke notranje borbe v radikalni stranki, bojazen demokratske stranke, da pride v kakšen neprijeten položaj (opozicije), vsled česar je treba vse gori omenjene nade in izjave sprejemati s potrebno rezervno. Ali eno je sigurno: prepričanje o potrebi poštenega sporazuma na novih temeljih in na podlagi revizije ustave se pojavlja v Jugoslaviji vedno bolj močno in živo in to je dober znak poleg vseh težav tega problema. To prepričanje bode morda tudi podžgalo šefe srbijanskih političnih strank, da bodo šli energično za programom sporazumljenja. Srbski narod želi notranji mir in pomirjenje s Hrvati in mogoče je, da is bode ravno ona stranka pridobila največ simpatij v srbskem narodu, ki bode imela največ zaslug za izmirjenje z Zagrebom. Čuje se že geslo, da bode prihodnja kombinacija parlamentarne večine samo »blok Srbov, Hrvatov in Slovencev«. (K temu dostavljamo, da se trudi zadnje dni dr. Korošec dobiti stikov z radikal-skimglavnim odborom in z raznimi intrigami (»orjunaška« afera) ločiti SDS od Hrvatov.)

KDK se za sedaj drži rezervirano in pravi, da nima mnogo zaupanja, da bi se iz vseh teh izjav in kombinacij moglo priti do pravega dela, to je do razpusta sedanje skupščine in do sestave neutralne vlade, ki bi vodila volitve in priprave za potrebne reforme v državi, ki bi edine značile pravo pomirjenje med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Obrtniški dnevi v Mariboru.

V Mariboru, 13. septembra.

Zadnjo nedeljo 9. septembra smo zaključili dobro uspelo 3. vajeniško in pomočniško razstavo, čisto na tihem. Pridni razstavljalci so zopet odnesli svoje izdelke, v kolikor niso bili na razstavi prodani, čakajo pa še na strokovnjaško sodbo, katera bo objavljena ob oficijelnem zaključku menda prihodnjo nedeljo. Takrat bomo izvedeli tudi za podrobne statistične podatke o letošnji razstavi, ki so neobhodno potrebni za razstavljalca samega, posebno pa za prireditelja razstave in za javnost. Na eno je na vsak način treba že danes opozoriti: Razstavnemu odboru manjka pisarna. O tem pa na drugem mestu več.

Ob tej priliki je sklicala Splošna zveza obrtnih zadrug svoj redni letni občni zbor, ki se je vršil ob navzočnosti zastopnikov velikega župana, mariborskega mesta, zbornice, ljubljanske zadrugne zveze, mariborske gostilničarske zveze in Slovenskega obrtnega društva ter nad 50 zadrugnih delegatov iz cele mariborske oblasti v mestni posvetovalnici. Predsednik gosp. Bureš je posebno toplo pozdravil častnega predsednika zveze gospoda Ivana Rebeke, kateremu so delegati priredili priske ovacije. Po kratkem pozdravu načelnika ljubljanske zadrugne zveze gospoda Josipa Rebeke in predsednika mariborske gostilničarske zadrugne zveze gospoda Oseta je podal zbornični zastopnik gospod dr. Pretnar poročilo o položaju obrtništva v 10. letu po osvoboditvi in konstatiral, da smo v pogledu na davčne razmere, kreditno politiko, obrtniško in socialno zakonodajo na slabšem nego pred 10 leti, da pa je obrtništvo organizatorično zelo napredovalo in se zadrugno življenje živahno razvija.

Tajniško poročilo, ki ga je prečital gospod Senica, je zelo obširno in obravnava v 9 poglavjih glavne dele zveznega poslovanja v prošlem poslovnem letu, pri čemur omenja najvažnejše dogodke iz obrtniškega življenja v tej dobi, med drugim socialne zakone, šolstvo, kreditne razmere, davčno izenačenje in zbornične volitve. Od 87 obrtnih zadrug je v zvezi formalno včlanjenih le 39 (!) in tudi od teh še niti polovica ne izpolnjuje svojih obveznosti napram zvezi. 3 zadrug so se ustanovile na novo, 2 pa sta se strokovno reorganizirali. Zveza izkazuje koncem prošlega leta 3.440 dinarjev mobilnega premoženja.

Zanimivo je bilo opazovati ogorčenje zadrugnih delegatov nad nizko članarino, ki se je doslej odmerjala po-

Skrb za narodno zdravje v Južni Srbiji.

(Konec.)

14. Roentgenološki oddelek čaka široko polje dela: pomoč pri diagnozi raznih vrst tuberkuloze in drugih bolezni, poleg tega zdravljenje raznih, zelo razširjenih kožnih bolezni, zdravljenje raznih vrst tuberkuloze in žlez, in nič manj važno delo pri zdravljenju raka, ki se pričinja.

Ko sem prišel januarja 1926 v zavod, sva bila tam nekaj mesecev samo dva zdravnika. Sedaj se nahaja v zavodu 14 zdravnikov, 2 živinozdravnika, 2 kemika, 2 inženjerja in mnogo številno pomožno osebje.

Domovi narodnega zdravja (11) imajo navadno po 4—6 oddelkov, po potrebi ozemlja. V njih se nahaja vedno vsaj eden (Štip, Struga, Strumica), a navadno dva, večkrat tudi več zdravnikov (v Peči (5)). Najnavadnejši oddelki so: bakteriološki, malarični, ambulanta za kožne in venerične bolezni, šolska poliklinika, tuberkulozni dispanzer. Delovanje teh oddelkov je podobno delovanju oddelkov higijenskega zavoda v Skoplju. V vsakem domu se nahaja tudi ljudsko kopališče. Ve-

čina domov je v barakah, sprejetih na račun reparacij. Te barake so za prvo silo zelo dobre, ker so brezplačne, se dajo hitro postaviti, in tako dom lahko začne hitro delovati. Denar, ki bi se moral porabiti za zidane zgradbe, se tako lahko troši za nujnejše svrhe. Tekoči stroški za vzdrževanje zgradb so precej veliki. Stalno te leseno-asbestne-papirnat zgradbe ne bodo mogle ostati, najmanj v 20 letih bo treba napraviti zidane zgradbe. Dom narodnega zdravja v Peči ima že sedaj krasno zidano zgradbo, dom v Prištini pa se nahaja v železni zgradbi. Veliko večino stroškov za postavljanje domov nosi država. Občina, kjer se postavlja dom, da navadno na razpolago zemljišče in tu in tam malo materiala in delavcev, v redkih slučajih denar.

Zdravstvene postaje (zdravstvene stanice), katerih je dosedaj postavljanih okrog 40, se nahajajo na ozemlju posameznih domov, v raznih mestih in vaseh, po potrebi in po sodelovanju prebivalcev. Ako se nahaja taka zdravstvena stanica v manjšem mestu, je navadno združena s šolsko polikliniko (v Djevdjeliju in Velesu), v kateri je tudi kopališče, ako se pa nahaja v vasi, je v njej ambulanca in ljudsko kopališče.

V vsaki zdravstveni postaji je na-

vadno ena sestra pomočnica ali pa en desinfektor. Postaji je dodeljeno ozemlje, katero mora vodja postaje po programu tedensko obhoditi radi zdravstvene kontrole. V ambulanto prihajajo bolniki posebno radi malarije in prve pomoči. Tu se preiščejo, deli se jim brezplačno kinin, a po potrebi daje prva pomoč. Kopališče je odrejeno gotove ure za ženske, druge za otroke in moške. Zanimivo je opazovati tako kopališče prve daji po otvoritvi postaje. Navadno se prihajajo kopat najprej šolski otroci, nato pride tu in tam kak moški, posebno bivši vojak, ostale je še »sram«. Po prigovarjanju sestre in učitelja se dajo pogovoriti tudi žene in ostali moški, tako da je po par tednih kopališče redno polno, a pozneje, posebno pred prazniki in ob sobotah, toliko ljudi, da skoraj ne morejo priti na vrsto. Ni treba omenjati, kakšne važnosti so takšna kopališča za širjenje splošne osebne higijene in za uničevanje ušivosti.

Na originalno idejo je prišel dom narodnega zdravja v Strugi. Šef doma je dal namreč poleg kopališča zgraditi higijensko pralnico perila, v kateri je 12 korit s hladno in vročo vodo. Odziv je bil neverjetno velik. V 28 delavnikih je tam opralo perilo 2069 rodbin.

Zdravstvena postaja v gotovi vasi služi za zgled celi okolici in navadno kmalu po otvoritvi prosijo tudi druge vasi za pomoč, da se tudi pri njih postavi enaka postaja. Zdravstvene postaje se principijsko nikdar ne postavljajo brez primerne sodelovanja in gnotne pomoči vasi ali občine, kar se tiče zemljišča, materiala za zidanje, delavcev in manjše vsote denarja.

Delovanje stanic je pod nadzorstvom doma narodnega zdravja, katerega zdravniki perijodično obiskujejo postaje radi ambulantnega pregleda bolnikov in kontrole.

Ne smem pozabiti omeniti, da so v Južni Srbiji postavljena 1926/27 tri okrevališča za šolske otroke, in to eno na pobočju Peristera, zapadno od Bitolja, drugo iznad Kruševa, oba v višini nad 1000 m, tretje v Kostanjevem gozdu pri slavnem samostanu v Dečanih na albanski meji.

V letošnjem letu se bo zidal tudi en velik sanatorij za tuberkulozne v bližini Skoplja na državne stroške.

Marsikdo, ki potuje po Južni Srbiji in vidi krasne higijenske ustanove, se vprašuje, odkod je država dobila denar za vse to. Rockefellerjeva fundacija je dala 1. 1927. večjo podporo 800.000 Din za zidanje malih zdravstvenih postaj, poleg tega daje stipen-

vprečno s 3 Din za vsakega zadružnega člana, vsled česar tajništvo ne more razvijati potrebne agilnosti, zanimivo je to posebno radi tega, ker se je našel eden delegat, ki se je protivil vsakemu zvišanju, pa se je s svojim nasprotovanjem osmešil. Po daljši debati se je občni zbor zedinil na posredovalni predlog gospoda Zadravca, da es članarina zviša na 8 Din letno, obenem pa sklenil, delovati izključno za včlanjene zadruge, v kolikor se zvezno delovanje sploh da deliti. Na ta način je zvezi ustvarjena vsaj v neki meri možnost, da tudi pri sedanjem številu članic zbere na članarini letno vsaj znesek 30.000 Din — seveda le, če vse članice zadostijo svoji plačilni obveznosti, kar še zdaleka ne dosega proračunov drugih enakovrstnih organizacij, a vendar omogoča zvezi vsaj nekoliko gibanja.

Na občnem zboru se je obnovil že leta 1921. v Slov. Bistrici storjeni in leta 1924. ponovljeni sklep, da se v zvezi ustanovi izpitna komisija za mojstrske izpite za ves zvezni okoliš in za vse obrtne stroke, za katere ne obstajajo take komisije že v strokovnih združenjih ali združnih zvezah in soglasno odobril prečitani osnutek pravilnika za mojstrske izpite. Doslej obstoja taka institucija v Sloveniji le za ozemlje bivše Kranjske in sicer še iz predvojnne dobe pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, žalibog le na papirju. Obrtništvo bo toplo pozdravilo novo napravo, če bo enkrat stopila v veljavo. Izvedba tega sklepa, do katere po vsej priliki sedaj vendar pride, bo pomenila za obrtništvo naše oblasti velik korak naprej, bo pa tudi znatno utrdila položaj zvezne organizacije in njen ugled.

Gospod Bureš je poročal o stanju akcije za delitev okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Iz sledeče debate je bilo videti, da se obrtništvo iz celjskega okrožja prav nič ne ogreva za ustanovitev posebnega okrožnega urada v Mariboru, to pa iz bojazni pred večjimi plačili, da pa želi, naj bi se poslovalnicam — eventualno po redukciji njih sedanjega števila — dalo nekaj autonomije. Enodušno pa je zbor pozdravil odločno zahtevo po izločitvi mariborske oblasti iz območja ljubljanskega okrožnega urada.

V vprašanju odpiranja in zapiranja obratov si je zbor po kratkem referatu osvojil resolucijo vrhovnega obrtniškega sveta, v kateri se ministrska uredba od 3. maja 1928 v pogledu na določitev delovnega časa in na omejevanje obratovalnega časa označuje kot najtežji udarec, ki ga je obrtništvo doživelo zadnja leta, zahteva za obrtništvo svobodo dela in odločno obso-

ja govor podpredsednika trgovsko-obrtniške zbornice na protestnem shodu v Ljubljani dne 3. t. m., ki je v nasprotju z življenjskimi interesi obrtniškega zagovarjal ministrsko uredbo.

Predlogu ormoške Skupne obrtne zadruge, da zveza skliče protestni shod, ki naj zavzame stališče glede odpiralne in zapiralne uredbe ter glede zakona o izenačenju davkov, zbor ni pritrdil iz razloga, ker se je tak shod še le vršil ta mesec v Ljubljani za celo Slovenijo. Na pobudo iste zadruge pa se je zveznemu načelstvu naložilo, da z vso vlogo podpira zadruge pri zatiranju šušmarstva v vseh slučajih, v katerih bodo zvezne članice želele intervencijo.

Sledili so še predlogi, da se odpravi invalidske ugodnosti za nastop samostojnega obrta, da se podpira razvoj obrtne nadaljevalne šole v Guštanju, in protest zoper spremembo v zastopništvu zbornice v šolskem odboru obrtne nadaljevalne šole v Središču. Ob soglasnem pritrdjevanju je občni zbor tudi sklenil ponovno zahtevati odredbo obveznega članstva obrtnih združenj v združnih zvezah (predlog g. Ivana Rebeka).

Končno je zbor določil Celje kot kraj prihodnjega rednega zveznega zbora.

Dan poprej je bil v Narodni dom sklican občni zbor »Obrtniške Samopomoči«, katera tvori posebno institucijo v okviru pravil zadružne zveze. Ta zelo važna in potrebna obrtniška socialna naprava šteje 530 članov, od katerih je bilo na občnem zboru le malo zastopanih. Zbor, kateremu je prisostvoval tudi vodja obrtno-pospeševalnega urada, je vodil predsednik g. Horvat. Denarni promet prvega poslovnega leta izkazuje 42.323,19 Din dohodkov, 31.753,19 Din izdatkov ter 10.570 Din prebitka. Na posmrtnini je bilo za 12 smrtnih slučajev izplačanih 21.660 Din. Občni zbor je na podlagi dosedanjih izkušenj temeljito izpremenil dosedanja pravila in podrobno izpeljavo tega sklepa naročil načelstvu ob sodelovanju obrtno-pospeševalnega urada. Po tem sklepu se ima knjigovodstvo popolnoma preurediti v zavarovanje pa se pritegnejo tudi uslužbenci obrtniških podjetij. Prihodnji redni občni zbor se vrši istočasno z občnim zborom Splošne zveze obrtnih združenj in sicer v Celju.

Isti dan popoldne je načelstvo nove Sodske obrtne zadruge za mariborsko oblast pod predsedstvom gospoda Golčerja iz Celja opravilo svojo prvo načelstveno sejo, a zvečer je razpravljal vrhovni obrtniški svet za Slovenijo v Mariborskem dvoru pod vodstvom gospoda Ivana Rebeka iz Celja o važ-

„Srečna zaročenka sem“

pravi razumna Mica. „Zmeraj bom mladostno izgledala, ker RADION prevzema mesto mene najtežje delo v hiši in sicer pranje perila. RADION pere sam in

varuje perilo!“

Šolarji
najboljše in najcenejše
torbice
kupimo letos samo pri
R. Stermecki, Celje.

dije zdravnikom za specializacijo v raznih strokah, kar je gotovo mnogo, vse ostalo je postavilo in zgradilo Ministrstvo narodnega zdravja iz rednega budžeta in z relativno malo pomočjo prebivalstva.

To je v kratkem oris dela na zdravstvenem polju v Južni Srbiji. Iz teh par besed se lahko vidi, da je napredek izredno velik. Gotovo bo treba še mnogo, mnogo podrobnega dela. Prvi koraki so storjeni, ogrodje je tu. Ali že iz dosedanjih rezultatov se da sklepati, da bo razvoj zdravstva v Južni Srbiji šel z rapidnimi koraki od uspeha do uspeha. Mislim, da bi se pri pogledu na krasni zavod v Skoplju, lepo urejene domove narodnega zdravja, mnogoštevilne lične zdravstvene postaje marsikdo strinjal z besedami predsednika francoskega tiska, ki je leta 1927, ob obisku Južne Srbije dejal: »Jugoslavija je osvojila Južno Srbijo s higijenskimi institucijami.« Slovenec pa, katere zanese pot v južne kraje, priporočam, da si kjerkoli bodo, ogledajo higijenske ustanove, kjer bodo povsod dobrodošli in v slučaju potrebe dobili pomoč in nasvete.

Domače vesti.

d Sokolsko društvo v Celju obvešča svoje članstvo in vso njemu naklonjeno občinstvo, da je počelo z redno telovadbo vseh oddelkov in sicer: člani v torek in petek od 8—10, starejši bratje: v ponedeljek in četrtek od 6—7, članice: v ponedeljek in petek od 7—8, starejše sestre: v ponedeljek in četrtek od 5—6, počenši z 8. oktobrom, moški naraščaj (trgovsko-obrtni vajenci) v sredo in soboto od 8—9, moški naraščaj (dijaki) v sredo in soboto od 6—7, ženski naraščaj v torek in petek od 5 do pol 7, moška deca do 10. leta starosti v torek in petek od 2—3, moška deca od 10.—14. leta v sredo in soboto od 2—3, ženska deca v torek in petek od pol 4 do pol 5. — Vodstvo oddelkov so prevzeli stari izkušeni vodniki, ki so vedno uživali popolno zaupanje starišev. Sokolsko društvo vabi vse stariše, da pošiljajo svoje otroke mnogoštevilno in redno k telovadbi. Prijave se sprejemajo vsakokrat pred početkom telovadbe.

d Planinske kočje Savinjske podružnice S. P. D. v Celju so zaprte od 17. septembra t. l. naprej in sicer: Frischaufov dom na Okrešlju, koča na Korošici, koča na Mrzlici in na Mozirskih planinah. Obiskovalcem Ojstrice nudi po tem času prenočišče pol ure od Korošice oddaljena, neoskrbovana Kocbekova koča. Piskernikova in Tillerjeva koča v Logarski dolini ter Celjska koča so oskrbovane celo leto.

d Različni tečaji: jezikovni, pevske, telovadni itd. se bodo smeli vršiti v šolskem letu 1928/29 pod streho mestne osnovne in meščanske šole samo pod pogojem, če bo vloženim prošnjam do-

nih aktualnih obrtniških vprašanjih.

Tako smo oba praznika preživeli v znamenju resnega obrtniškega dela, slišali dosti lepega in storili mnogo dobrih sklepov, od katerih bo, če se bodo izvedli, moglo obrtništvo imeti obilnih koristi.

— k.

tičnih korporacij ali zavodov ugodeno. Te vrste vloge je poslati krajevemu šolskemu odboru za Celje-mesto najkasneje do 20. septembra t. l.; na zamujene prošnje se ne bo več oziralo. — Predsednik.

d Društvo »Soča« naznanja vsem, ki se udeležijo zleta v Maribor v nedeljo, dne 16. t. m., da se zbiramo na kolo-dvoru ob 7. uri zjutraj. Tam bodo razdeljene legitimacije za polovično vožnjo in društveni znaki. Pridite polnoštevilno!

d Operna pevka gspđ. Zora Ropasova se namerava naseliti v Celju in je odboru Glasbene Matice v Celju ponudila sodelovanje kot učiteljica solopetja na matični šoli. Gspđ. Ropasova je v letih 1920/21 absolvirala z odliko ljubljanski konservatorij v šoli mojstra Hubada ter je z uspehom sodelovala v ljubljanski operi kot solistinja, o kateri so se naši kritiki prav laskavo izražali. Svoje znanje si je izpopolnila še v Pragi. Pouk bi mogla sprejeti le pod pogojem, ako se oglasi zadostno število reflektantov za ta predmet. Prijave potom dopisnice in osebne sprejema Glasbena Matica v Celju do konca septembra t. l.

d 100letnico rojstva Leva Tolstega proslavi celjska »Svoboda« v soboto, dne 14. t. m. zvečer s sledečim sporedom: ob 19. zbirališče na vrtu restavracije »Pri Jugoslovanu« v Gaberju, nato bakljada z godbo v mesto; ob 20. v mali dvorani »Celjskega doma« predavanje gosp. dr. Henrika Tume iz Ljubljane o Tolstemu.

d Krajevni šolski odbor za Celje-mesto bo imel redno sejo prihodnji

petek, dne 21. septembra, ob 6. uri zvečer v zbornici mestne osnovne šole.

d Naše državljanstvo je dobila Elizabeta Vinter, posestnica v Gaberju pri Celju.

d Iz železniške službe. Prestavljen je zvanik Martin Pirnat s postaje Rače—Fram v Celje.

d Iz poštne službe. Prestavljene so poštne uradnice Angela Antrata iz Dobrne v Vojnik, Franja Turk iz Loke v Celje in Ema Korenini iz Žalca v Celje.

d Grožnja z revolverjem. Neki M. iz Gotovelj je prišel v sredo ponoči v Gosposki ulici v Celju v konflikt z mesarskim pomočnikom J. K. radi neke ženske. Najprej sta se psovala, nato tepla in končno je potegnil M. iz žepa revolver in ga nastavljal K-u na prsi. Revolver je tudi enkrat sprožil in vsa sreča je bila, da v dotični cevi ni bilo kroglice. Mimoidoči mesarski mojster A. H. je videl kritično situacijo in je hitro iztrgal pobesnelemu M-u revolver. Zadnji čin te drame se bode seveda odigral pri sodišču.

d Zgube in najdbe. Zgubila se je na Glavnem trgu zlata zapestnica, vredna 500 Din. — Našla se je na Kapu-cinskem mostu vozna ptahla.

d Narodna kavarna v Vojniku. Ker mi je posojilnica odpovedala prostore, v kojih sem skozi 9 let izvrševala kavar-niško in gostilniško obrt, se čutim dolžno, da se vsem svojim cenj. gostom, ki so moj lokal v teh letih posečali, najlepše zahvalim. V nedeljo, dne 16. septembra je kavarna in gostilna zadnjič v moji režiji, na kar si dovolim opozoriti vse one, ki jim je bil moj lokal kot narodno zbirališče slovenske družbe drag. Kadar pa zopet otvorim kavarno, se mojim cenjenim gostom zopet priporočam za dosedanjim naklonjenost. Josipina Gorečan.

d Gasilno društvo v Celju. Teden-sko službo ima od nedelje, dne 16. t. m. do sobote, dne 22. t. m. l. vod pod-poveljstvom g. Emerika Berne.

d Nočno lekarniško službo ima od sobote, dne 15. t. m. do petka, dne

Nepresegljive v kakovosti in ceni so Putanove otroške nogavice

Dobra kvaliteta

št. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Din 7- 8- 9- 10- 11- 12- 13- 14- 15- 16-

Boljša kvaliteta

št. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Din 12- 13- 14- 15- 16- 17- 18- 20- 22- 24-

Najboljša kvaliteta

št. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Din 18- 19- 20- 21- 22- 23- 24- 26- 28- 30-

L. PUTAN, CELJE.

21. t. m. lekarna «Pri Križu» na Cankarjevi cesti.

d Začetek poduka na celjski realni gimnaziji so zopet preložili na 8. uro. Ali sedaj jutranji zidanmoški vlak ne bode imel več zamude?

d Dve srebrni in jedna zlata poroka v jedni družini. Srebrno poroko obhajata danes zakonska Dragotin in Nežika Gobec v Celju. Obenem obhaja sestra gospe Gobčeve v Gradcu srebrno, stariši gospe Gobec v Šmihelu pri Pliberku pa zlato poroko. Pristrčne častitke!

d Za svojega častnega občana so imenovali občine Prevorje, Presečno in Planinska kozjanskega dekana gosp. Marka Tomažiča radi zasluga, ki si jih je pridobil za te občine kot 31-letni načelnik okrajnega zastopa. Pristrčno častitamo!

d Cene za sadje. V mariborski okolici, kjer imajo letos veliko jabolk, se plačuje za moštna jabolka 1.50 do 2 dinarja, za obrane pa 2—3 Din. Kupčija je zelo živahna.

d Velik shod KDK v Žalcu se pripravlja za sredo oktobra. Naprosilo se bode voditelje KDK, da se shoda udeležijo.

d Hmeljska kupčija. Iz Žalca nam poročajo: Glasom poročila Hmelj. društva se v Norimberku zelo močno povprašuje po prima hallertauskem hmelju. Kupčija v Žalcu je mirnejša po nespremenjenih cenah. — Na našem tržišču so cene čvrste. Kupčija bode sedaj par dni radi židovskega Novoga leta počivala. Čuti se pomanjkanje vagonov.

d Nerečna konkurenca. V Celju so včeraj prijeli dva žida, ki sta po hišah prodajala brez obrtnega lista razne ostanke. Tako prodajanje po hišah se je v naših krajih zelo udomačilo. Domači trgovci imajo od njega škodo, stranka pa nobenega dobička, ker so cene z ozirom na kvaliteto dovolj visoke.

d Afera z umorom orjunaša Egidija Perica v Ljubljani še ni najmanj pojasnjena. Izgleda, da morilca še vedno nimajo. Vidi se tudi že, da so bila prva poročila o tej aferi veliko pretirana in mnogokje neresnična. Klerikalci hočejo celo to afero obesiti SDS (!), dasi še nikdo ne ve, kedo in zakaj je pravzaprav umor izvršil. Kar se »odgovornosti« naše stranke tiče, je ta ravno tako velika kakor odgovornost klerikalne stranke za mnogoštevilne rope in uboje, ki jih izvršujejo razni klerikalni mladeniči po deželi.

d Iz Št. Jurja ob J. ž. V tukajšnji kmetijski šoli je bilo letos sprejetih 36 učencev.

d Slika političnega položaja. V »Politiki« od srede je zelo dobra karikatura. Vukičević (kot zajec) dr. Korošcu (naslikanemu kot psu s kardinalskim klobukom): »Spasavajmo se, brate, progone nas!« Dr. Korošec: »Što se mene tiče, ja ču i ovima zavarati trag, a ti, družo, radi šta znaš!« — V Beogradu se namreč splošno govori, da se skuša dr. Korošec otresti Vukičevića in se približati radikalskemu glavnemu odboru, v katerem sede najhujši Vukičevići nasprotniki — a so bodoči vodje države. — Ker Koroščeva karikatura ni baš dostojna, pričakujemo strogi odredb mariborskega oblastnega odbora proti »Politiki«.

d Zimski vozniki red bo prihodnje dni objavljen. Napovedujejo se boljše zveze vlakov na progi Grobelno—Rogatec z vlaki na glavni progi.

d Velik požar v Prvencih pri Pljuju. V torek zvečer ste pogoreli v Prvencih pri Pljuju gospodarski poslopji posestnikov Janeza Laha in Vida Bezjaka z vsemi zalogami krme in žita ter z gospodarskim orodjem. Rešili so le živino. Gašenje je oviralo pomanjkanje vode.

d Selitev Slovanov iz Primorja. V Trstu se je te dni ukrcalo za Južno Ameriko 743 Slovencev in Hrvatov iz Primorja. Doslej se je izselilo iz Goriškega okrog 11.000 Slovencev, iz Istre pa 27.000 Hrvatov, ker pod Italijani ne morejo živeti.

d Italijani v Splitu. Italijanski erar je kupil v Marmontovi ulici v Splitu veliko poslopje, katero bode prezidano in bode služilo za dom italijanskih društev in korporacij. V Trstu so pa Italijani Narodni dom požgali, v Gorici pa Trgovski dom s silo zasedli — pri nas pa ...

d Upokojen je oblastni šolski nadzornik v Mariboru prof. Ivan Vrščaj.

d Grenkoba kumar, ki se sedaj tako pogosto opaža, odpravimo s kalijevim hipermanganatom, ki se dobi v vsaki lekarni. V vodi raztopimo par zrn hipermanganata, toliko, da voda pordeči. V tej raztopini namočimo olupljene kumare le par minut, na kar jih v čisti vodi krepko izplakemo in zgine iz njih vsa grenkoba. M. H. v »Sadjarju in vrtnarju«.

d Namesniki za vojaško službo. — Vojno sodišče za oficirje v Beogradu je razpravljalo te dni slučaj, ki nas živo spominja na »dobre stare čase«, ko so bogati sinovi pošiljali samo reveže v deset- in še večletno vojaško službo. Tedaj so »rihtarji« vodili zrebanje rekrutov in tudi odkupiti se je dalo od neprijetne službe. Sedaj je pa polkovnik, poveljnik vojnega okroga dopuščal namestnike za vojaško službo. To se je dogajalo l. 1925 in 1926 v Skoplju. Junak je Milan Miljković, sedaj upokojeni polkovnik. Pod njegovim poveljstvom so ljudje lahko šli za dalje časa ali pa tudi za ves čas kadrovske vojaške službe domov, če so ti našli namestnika. Obtožnica je navedla več takih slučajev ter je tudi našetvala, koliko so posamezni dobivali plače za nadomestovanje. Neki trgovec je poslal v vojsko svojega pisarja, kmeta Kostić in Radulović sta pa plačevala svoja nadomestnika z 10 Din na dan. Drugi so dajali še več in komandant je rekel k temu: Dobro je! — Zagovarjal se je, da sam ni imel od tega nobene koristi, pač pa je koristil službi, ker so bili namestniki sami pismeni ljudje, kakršne so ravno potrebovali po pisarnah. Sodišče ga je obsodilo na šest mesecev zapora.

Dijaški koledar 1928-29 je izšel. Dobiva se po Din 10— v vseh boljših knjigarnah in trgovinah s papirjem.

d Drzna tatvina. Včeraj dopoldne je došel nek boljše obločen človek v hišo g. dr. Vrečka na Benjamin Ipavčevi ulici. V hišo so ga videli iti, vendar pa so mislili, da je došel po kakem oprasku. Še le pozneje so se prepričali, da je vlomil v sobo, kjer spita dve služkinji, in je odnesel za okrog 4.000 Din obleke in perila.

d Nemarnost poštnih uprave. Te dni ste odpovedali poštnemu avtomobilu na poti v Gornjigrad pod Homom obe zavori. Auto je zdrčal po strmini nazaj in se je nazadnje prevrnil. Ubit sicer ni bil nikdo, toda vsi potniki so dobili večje in manjše poškodbe. Vzrok nesreče je to, da ni bil auto dan pravočasno v generalno reparaturo.

d Strdi je letos zelo mnogo, menda največ v vseh dosedanjih povojnih letih. Spomlad sicer zaradi mokrote ni obetala mnogo, toda poletje in jesen sta veliko popravila. Veletrgovina plačuje za navadno kmečko strd do 18 Din za kg, čebelarji pa dosežejo za fine vrste v prodaji pod roko tudi 20 in 22 dinarjev.

d Bogati dedič. Policijski kapitan Mladen Prodanović v Subotici je podedoval skupno s svojim bratom od nekega umrlega bližnjega sorodnika v

d Ko vam začno apneniti krvne stalice, vam povzroča raba prirodnih grenčice »Franz-Josef« redno telesno gredanje; zmanjša se velik krvni pritisk in poveča odpornost. Mojstri zdravilne umetnosti hvalijo staro preizkušeno vodo »Franz-Josef«, ker zanesljivo in na lahek način odstranjuje zastajanje v žilodolnem črevesnem kanalu in počasno prebavo.

Lepa Turkinja

ceni lepo perilo
in skrbi, da bo
dolgo trajno in
se vedno bleščalo
od snage. Ona
radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Ameriki okrog 30 milijonov dolarjev, to je več ko poldrugo milijardo dolarjev, s čemur je postal jeden od najbogatejših ljudi v naši državi. Njegov brat je bančni uradnik v rumunskem Temešvaru.

d Slovenska filmska igralka Ida Kravanja (Ita Rina) je angažirana sedaj v Ameriko k filmskemu podjetju »Paramount«. V Ameriko odpotuje koncem oktobra.

d Temeljito delo. V Ljutomeru so udrli neznani lopovi v Rosenbergovo vilo ter so jo temeljito izropali. Slučaj preiskuje mariborska policija.

d Obesil se je v pondeljek pri »treh ribnikih« v Mariboru 30-letni natakari Jožef Ratej. Bil je že dalje časa brezposeln in ni mogel dobiti nobenega zaposlila.

d Afera s semenskim žitom v Prekmurju. Mariborski oblastni odbor je sklenil razdeliti onim prekmurskim kmetom, ki so bili poleti težko oškodovani vsled toče, 80 vagonov semenskega žita tako, da bi morali kmetje to žito plačati v 10 letih proti 6-odstotnim obrestim. Namen je bil dober, saj smo pšenica je kmetom — predraga. Če se je že oblastni odbor v tako kupčijo spustil, zakaj ne nabavlja žita direktno od producentov, temveč kupuje pri žitnih trgovcih? Še bolj pametno pa bi bil storil, ako bi dal prizadetim kmetovalcem posojila v denarju proti letnemu odplačevanju.

d Kako smo se »postavili« na Dunaju. Z Dunaja poročajo to le mično zgodbo: V soboto je bil dunajski velesej zaključen in v pondeljek je že vse pospravljalo izložbene predmete. Jedinio v oddelku, kjer bi imela biti

nameščena jugoslovanska pomorska razstava, so šele odpirali zaboje s predmeti za to razstavo. Vse je namreč prepozno došlo, ker v Beogradu niso imeli »vremena«, da bi te predmete pravočasno ekspedirali.

d K notici o svinjskih cenah nam poročajo: Cene debelim svinjam so v resnici poskočile. V Zagrebu stanejo sedaj žive Din 18 do 19 za kg, zaklane pa Din 22—. Splošno pa je mnenje, da cene ne bodo več naraščale, ker ljudje radi previsokih cen raje ne kupujejo.

d O sreči može govoriti svaka domaćica, što joj se pruža prilika, da rublje pere sa Radionom. Rublje se ostavi preko noći u vodi, a drugi dan može se za vrijeme pripravljanja ručka za 1/2 sata kuhajući u Radionu oprati, da bijelo kao snijeg.

Kino.

Mestni kino Celje. Petek 14. in sobota 15. septembra: »Regina« (»Tragedija žene«). Roman ubogega dekleta v 7 dejanjih po noveli znanega švicarskega pisatelja G. Kellerja. V glavnih ulogah slovita umetniška trojica Lee Parry, Harry Liedke in Vivian Gibson. Berlinsko časopisje sodi, da je »Regina« najboljši film zimske sezone. — Nedelja 16. in pondeljek 17. sept.: »Grozna noč v Sing-Sing«. Velika kriminalna drama v 6 dejanjih. V glavni vlogi Bessie Love. Sing Sing — največja kaznilnica na svetu in električni stol. Tatvina največjega indijskega dragulja. Nedorazumenje na električnem stolu. Grozote železne roke. Izredna senzacija!

Šolske knjige

za vse šole, ki so določene v šolskem letu 1928/29, se dobijo v
knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

18

Kralja Petra cesta šte. 7-9 in Glavni trg šte. 14.

Vse šolske in risalne potrebščine

se dobijo v veliki izbiri in najceneje
v knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

Kralja Petra cesta šte. 7-9 in Glavni trg šte. 14.

7

Mozirje:

Dne 24. septembra t. l. se bo vršila ob 9. uri
v Mozirju razstava in premiranje
goveje živine čiste marijedvorske pasme.

Preselitev delavnice. Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam,
da sem preselil svoj

modni salon

: za gospode :

v lastno hišo Gaberje št. 65 (pri tovarni A. Westen)

ter se pričam še za nadaljno zaupanje.

MARTIN PILIH.

iz vseh rudnikov in
najboljše vrste
dobavlja in do-
stavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Proda se

posteljna žimnica, pisalna miza in par
stolov po ugodni ceni. Naslov v upravi.

Vinotač pod vejo.

15. sept. t. l. se pričnejo točiti pristna,
najfinejša vina in jabolčnik iz Bučjih
goric v Gaberju šte. 21.

Divji kostanj

kupuje vsako množino
Gustav Stiger, Celje.

Po ceni naprodaj **lednjak**

(Eiskasten) in vsakovrstne stelaže za
trgovino mešane stroke. Anton Gregl,
kovaški mojster, Celje, Ljubljanska c. 19.

Lepa meblovana soba

se odda eni ozir. dvema osebama.
Eventuelno tudi s hrano. Lisce 42. 1-2s

Koleselj

nov, enovprežni, z oljnatimi osmi,
streho in pokrivalom iz usnja, naravno
rumen les, se poceni proda. Vpraša se
pri Ivanu Strelec, sedlar in tapetar,
Celje, Samostanska ul. 2.

Dvoriščni lokal

uporaben za pisarno ali suho skladišče,
kakor tudi velika suha klet se oddata
tako v najem. Vpraša se: Celje, Pre-
šernova ulica 24, I. nadstr. desno. 2-3

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje in kopal-
nice, se odda v novi zgradbi. Naslov
v upravi lista. 2-2s

Proda se poceni

šivalni stroj, železni štedilnik, peč na
plin, dekliška soba (10 komadov) in
več drugega pohištva. Sterniša, Celje,
Zavodna 68, pri ribniku. 2-2s

Učenec išče mesto

s hrano in stanovanjem v trgovini z
mešanim blagom na deželi. Ponudbe
se prosi na Hinko Sax, Maribor. 2-2

Meblovana soba

zračna, z električno razsvetljavo in
posebnim vhodom, se odda. Zrinjsko-
Frankopanka 3, I. nadstr.

Sprejme se

učenec

z primerno šolsko izobrazbo, z lastno
oskrbo, v špecerijski in delikatesni
trgovini Karl Loibner, Celje. 2-2s

SODE

vseh velikosti ima vedno v zalogi po naj-
nižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje,
Ljubljana, Trnovo. Pomočnike sprejme v
stalno delo. 4-15s

Jesenske obleke

in complete, puloverje, veste, lemlerke
po najnovejših vzorcih in konkurenčnih
cenah nudi na drobno in debelo
tovarna pletenin **MICA RRIŽANIČ, Celje,**

18 **Polule 4.** 35
Prevzema tudi podpletanje nogavic.

M. Joštov paromlin
Medlog — Celje

Prodajalna Gosposka ul. 27
Na debelo! Na drobno!

Gospodinje!

uporabljajte za čiščenje:

parketa, linoleja, ples-
kanih tal, pohištva,
šip itd. samo

„KOMET“, tekoči vosek

ki je najizdatnejša, najcenejša in naj-
boljša politura za tla. Čiščenje z njim
je brez truda. Zahtevajte ga v trgo-
vinah ali direktno pri Drag. **VIDARIČ,**
30 Celje, Javno skladišče. 16

Izposodite si električni aparat!

Naznanilo.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem pričel izvr-
ševati obrt z lastno

avtotakso

Nabavl sem si limusino znamke »Chrysler«. Pripo-
ročam se za naklonjenost in obila naročila.

FR. BERK, (prej šofer pri g. Fr. Kokolj) lastnik avtakse.

Predmete iz piroteh- nične tovarne v Celju

(rakete, piromski luči, topilce, bengal. ogenj, žabice itd.)

ima v zalogi 150 2

ALBERT RUTAR,

puškar v Celju,

Slomškov trg, za faro cerkvijo.

Ferd. Pelle-ja vdova

Celje, Kralja Petra cesta 13

Ustanovljeno 1893.

Telefon 62.

Mednarodna spedicija — carinsko posredovanje v
Ljubljani in Mariboru — carinske in železniške rekla-
macije — vskladiščenja — prevozi.

Selitve

s pohištvenimi vozi za isto ceno kakor z navadnimi.

Vsakovrstni prevozi ceneje kakor povsod.
Postrežba točna, strokovna in solidna.
Pojasnila brezplačno.

52-4

Za jesensko in zimsko sezono

priporočam svojo veliko zalogo vseh vrst

kožuhovin.

V zalogi **kožuhovinski plašči** od Din 3.800.— (lastni izdelki).

MARTIN OREHOVC, krznarski mojster,

15-2s

CELJE, GOSPOSKA ULICA 14.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi
plošče »His Master's Voice« in »Columbia«
katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo
proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem,
pisalnimi in risalnimi predmeti.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omejj. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obreštuje hranilne
vloge po **6 1/2 %**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoj pravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.